

Nieuwsbrief WBG Waalwijk

2015, nummer 4

Weidevogelbeschermingsgroep Waalwijk
werkzaam in de gemeenten Waalwijk en Heusden
onder begeleiding van het Brabants Landschap

Coördinatoren: Harry Keijzer Henk Bergmans
tel. 0416-335156 tel. 0416-338856
harry.keijzer@zonnet.nl h.th.bergmans@home.nl

4 juli 2015

Het seizoen 2015 zit er al weer op.

Op 18 juni kwam van de groepen 2, 3 en 4 de melding binnen dat zij voor dit seizoen hun beschermingswerk hadden afgerond. Op 19 juni volgde groep 5. Deze groepen hebben op die data met hun PDA ook de laatste gegevens geüpload naar de site van 'Vrijwillige Weidevogelbescherming Nederland'. De andere drie groepen gingen nog even door, vooral met controlewerk en het opruimen van de laatste stokken. Immers in juni komen er normaalgesproken nog amper nieuwe nesten bij, of het zijn er die bij een eerdere zoekronde over het hoofd zijn gezien. Inmiddels ronden de groepen 1, 6 en 7 hun werk ook af, heeft Antoon Muskens de eindcontrole gedaan en kunnen we de balans van het afgelopen seizoen opmaken.

In grote lijn is het totale zoek- en beschermingsresultaat van 2015 vergelijkbaar met dat van 2014. Hoewel er per groep wel sprake is van duidelijke verschillen, mag er totaal weer van een goed jaar worden gesproken. Dat neemt natuurlijk niet weg dat het met de weidevogelstand in Nederland nog steeds slecht gesteld is. Landelijk is er nog steeds sprake van achteruitgang. Als we de berichten mogen geloven, heeft met name de grutto dit jaar voor weinig nageslacht kunnen zorgen. In ons gebied zijn er wel enkele volwassen grutto's gezien, maar ze hebben hier niet gebroed.

In vorige jaren gaven we in de laatste nieuwsbrief altijd het voorlopige resultaat, maar dankzij de in gebruik genomen PDA's kunnen we nu al het definitieve resultaat geven. Verschillende groepen hebben gemeld dat ze ook jonge kieviten hebben gezien. Hierna gaan we nader in op de resultaten van onze zeven afzonderlijke groepen en het totaalresultaat. Waar getallen tussen haakjes () geplaatst zijn, betreft het de gegevens van vorig jaar.

Resultaten

Groep 1 o.l.v. Antoon Muskens

In de Buitenpolder van Baardwijk vond deze groep in totaal 49 (41) nesten, het hoogste aantal sinds hun start in 2002. Het waren 47 legsels van de kievit en 2 van een scholekster. Van de 47 kievitsnesten zijn er 45 uitgekomen en zijn er slechts 2 verloren gegaan, 1 door werkzaamheden en 1 nest is verlaten. Beide scholeksternesten werden ook uitgebroed. Het uitkomstpercentage was erg hoog, 96%. Dit mede dankzij de prima

Scholeksternest 'tussen zadel en stuur', foto Marjan Keijzer

medewerking van de agrariërs. Nog even iets over de scholeksternesten. Eén ervan, bij toeval gevonden door Harry Keijzer, bevond zich op een gronddepot. Het betrof waarschijnlijk ingedroogd baggerslib met de daarin voorkomende gedumpte materialen, waaronder een fiets. Een foto daarvan willen we jullie niet onthouden!

Lopende het seizoen werden er hier ook andere weide- en akkervogels waargenomen, waaronder grutto, wulp, ooievaar, knobbelzwaan, Canadese gans, grauwe gans, gele kwikstaart, patrijs, kwartel en torenvalk. Het was een heel goed seizoen voor deze groep.

Groep 2 en de grasgroep o.l.v. Ad Hooijmaijers

Groep 2 vond tussen de Valkenvoortweg en het Afwateringskanaal in totaal - net als de afgelopen drie jaren! - 7 nesten, te weten 4 Kievitsnesten, 1 van een wulp en 2 van de scholekster. Alle legsels zijn uitgekomen. Dus hier zelfs 100% score. Hulde voor agrariërs en beschermers! Vooral met het wulpennest was de groep erg blij. De jonge wulpen zijn niet gezien, maar op grond van de reacties van het ouderpaar waren ze er wel degelijk. De groep zag verder als meest bijzondere soorten gele kwikstaarten, watersnippen, een paartje blauwborsten(!) en een roodborsttapuit.

Het resultaat is, voor het vijfde jaar op een rij en in vergelijking met eerdere jaren, heel matig. De groep probeert, eventueel in samenwerking met een andere groep, tot een uitbreiding van haar gebied te komen. Uiteraard met percelen die meer mogelijkheden in zich hebben dan de huidige zoekpercelen. Ze willen hun huidige gebied echter niet aan zijn lot overlaten, omdat hier toch weer nieuw akkerland wordt verwacht.

Roodborsttapuit, foto Marjan Keijzer

De grasgroep kon ook dit jaar, bij afwezigheid van wulpen en grutto's, amper bijdragen tot resultaten op dit front. Wel moet vermeld worden dat Ad met zijn grasgroep een heel positieve bijdrage leverde aan het zoekresultaat van groep 1.

Groep 3 o.l.v. Henk Pijnappels

Zij vonden tussen de Provinciale weg en de Bergsche Maas op de percelen van boer Kuypers totaal 13 (34) nesten; allemaal van de kievit. Er zijn 12 nesten uitgekomen. Eén nest is door predatie verloren gegaan. Hier ook een hoge uitkomst van 92%, mede dankzij de prima medewerking van boer Kuypers. Zoals al eerder gemeld is de terugval ten opzichte van vorig jaar vooral te wijten aan het wegvallen van de beste kievitakker van dit bedrijf. Op deze akker werd wintertarwe gezaaid, i.p.v. de al jaren gebruikelijke maïs. Hierdoor is de animo van de kieviten om hier te broeden tot nul gereduceerd. Op en nabij de akkers hier werden ondermeer gesignaleerd: wulpen, grutto's, scholeksters, gele kwikstaarten, een paar keer een watersnip, één keer 4 mannetjesfazanten bij elkaar en drie sterns.

Groep 4 o.l.v. Sonja van de Hurk

Op het westelijke deel van het Herptsche Veld werden 48 (30) nesten beschermd. Net als bij groep 1 het hoogste aantal ooit hier. Het waren er 44 van de kievit, 1 meerkoet en 3 van de scholekster. Er zijn 28 kievitslegsels uitgekomen en er zijn er 16 verloren gegaan; 5 door predatie, 1 door bewerkingen, 4 zijn er verlaten en van 6 is de oorzaak onbekend. Het meerkoetenlegsel en 1 scholeksterlegsel zijn gepredeerd. De 2 andere scholeksterlegsels zijn door onbekende oorzaak verloren gegaan. Het uitkomstpercentage van 58 valt door predatie en verlies door onbekende oorzaak tegen. Vorig jaar was er ook een

vrij hoog verlies, dat toen werd toegeschreven aan de vele kraaien. Verder werden hier enkele wulpen en veel gele kwikstaarten gezien. De groep kan weer terugzien op een geslaagd seizoen.

Groep 5 o.l.v. Stans van Dongen

Op percelen langs de Overstortweg en op het oostelijke deel van het Herptsche Veld werden 17 (8) nesten gevonden. Allemaal van de kievit. Hiervan zijn 13 legsels uitgekomen. Van de andere 4 nesten zijn er 3 gepredeerd en 1 verloren gegaan door bewerkingen. Een uitkomst van 76%. Door wederom teleurstellende resultaten aan het begin van het seizoen ging de groep in mei alsnog op zoek naar nieuwe percelen met wat meer mogelijkheden. Ze vonden die bij de agrariërs Niels van Engelen en Frie Smits met akkers op het Herptsche Veld. De groep was dan ook erg blij met hun medewerking! Op hun percelen werden de meeste nesten gevonden. Voor deze groep was het eindresultaat een mooie opsteker na enkele teleurstellende jaren. Behalve knobbelzwanen en enkele ganzensoorten, werden er scholeksters en enkele gele kwikstaarten gezien.

Groep 6 o.l.v. Henk Bergmans

Op het noordelijke deel van de Gorseweide werden 54 (102, samen met groep 7) nesten gevonden, het hoogste aantal van één groep. Weer een heel mooi resultaat! Het ging om 53 kievitsnesten en 1 scholeksterlegsels. Van deze legsels zijn er 39 uitgebroed: 38 legsels van de kievit en 1 van de scholekster. Er gingen 15 kievitsnesten verloren, waarvan 3 door predatie, 7 nesten door bewerking en 5 door onbekende oorzaak. Hier een uitkomst van 72%. In vergelijking met andere groepen hier nog al wat verlies door bewerkingen en, net als bij groep 4, door onbekende oorzaak. Op dit deel van de Gorseweide werden ook watersnippen, wulpen, patrijzen, gele en witte kwikstaarten, reigers, een buizerd en een koekoek gesignaleerd. De ooievaar van het nabij gelegen landgoed 'Pax' liet zich ook regelmatig zien.

Groep 7 o.l.v. Dick Pol

Op het zuidelijke deel van de Gorseweide werden 33 (102, samen met groep 6) nesten gevonden. Het betrof 29 kievitsnesten en 4 scholeksterlegsels. Van deze legsels zijn er 30 uitgekomen: de vier scholeksterlegsels en 26 legsels van de kievit. Er gingen 3 kievitsnesten verloren, waarvan 1 door predatie en 2 nesten door werkzaamheden. Het uitkomstpercentage 91%. Dus hier ook veel rendement van het beschermingswerk. Het deed de groep deugd dat ze op de laatste veldwerkdag (25 juni) nog kievitspullen uit het ei zagen komen; ook spotten ze toen een koppel scholeksters met drie vliegvlugge jongen. Dat zijn de dingen die je graag ziet! Dick meldde bovendien nog twee kneuters. In het gebied werden lopende het seizoen ook nog de volgende waarnemingen gedaan: wulpen en ca 10 watersnippen, vermoedelijk op doortrek. De groep zag ook nog een paalnest van een ooievaar met jongen in Elshout, op een perceel direct grenzend aan één van hun zoekpercelen.

Eindresultaat van dit seizoen

We hadden in ons gebied een vrij normaal seizoen, zonder extreem droge of natte omstandigheden. Aanvankelijk was het te koud, daarna liet de temperatuur weinig te wensen over. Dankzij de medewerking van de agrariërs, onze inspanningen, alert zijn en blijven, gebruik van mandjes, vooral in de eerste legselronde, en door nesten te verleggen naar 'in de rijen' kwamen we tot het volgende totaalresultaat.

Samen vonden we 221 (224) nesten, 207 van de kievit, 12 van de scholekster, 1 van de wulp en 1 van de meerkoet. Bijna net zo veel als vorig jaar, ons topjaar. Er kwamen 175 (170) nesten uit, 79% (76%). Iets minder dan in 2012, toen was het 80%. Er kwamen 46 legsels niet uit, 21% (24%). Deze gingen door diverse oorzaken verloren: door bewerkingen 12 (5%), door predatie 15 (7%) en door verlaten of door een onbekende oorzaak 19 (9%). Gelukkig hadden we dit jaar geen verliezen door eierrapers.

Onbetwist nummer één!

Alleen maar gezien....

Definitieve cijfers 2015				niet uit	<----->	niet uit
Groep	Legsels	uit	Niet uit	bewerking	predatie	Verlaten/ onbekend
1. Antoon	49	47	2	1		1
2. Ad	7	7				
3. Henk P.	13	12	1		1	
4. Sonja	48	28	20	1	7	12
5. Stans	17	13	4	1	3	
6. Henk B.	54	39	15	7	3	5
7. Dick	33	29	4	2	1	1
Totaal	221	175	46	12	15	19
Percentages	100	79	21	5	7	9

En verder

Minder maïsakkers

Voor en in het begin van het weidevogelseizoen werd er nog al wat maïsland omgezet naar grasland en graanakkers. We vreesden dat dit in het nadeel van de weidevogels,

Doorkijk in oostelijke richting vanaf de Elshoutse Zeedijk, foto Harry Keijzer

vooral de kievit, zou zijn. Het ziet er naar uit, dat dit plaatselijk inderdaad het geval was. De groepen 2, 3 en 5 hadden er hinder van, maar het totaalresultaat heeft er amper onder geleden.

Hazen

Dit jaar hebben alle groepen melding gemaakt van de aanwezigheid van (veel) hazen. Aanvankelijk veelal in groepjes in de 'rammeltijd'. Daarna ook vaak als eenlingen, die soms heel onverwacht (schrikken!) het hazenpad kozen.

PDA

Andere jaren schonken we in de laatste nieuwsbrief altijd aandacht aan het afwerken en indienen van de veldwerkboekjes. Dit jaar hebben voor het eerst met de PDA gewerkt. Na de eindcontrole door Antoon van de laatste geüploade gegevens naar de site van 'Weidevogelbescherming Nederland', is alle informatie nu waar die moet zijn en kan het Brabants Landschap gebruik maken van onze gegevens voor haar jaarverslag 2015. In het begin was het even wennen aan het apparaat en waren er daardoor wat probleempjes, maar met behulp van Antoon, en zo nodig Anja Popelier, werden die vlot opgelost. Alle groepen kunnen nu goed met de PDA uit de voeten. De enige kritische opmerking die we hoorden was, dat de nesten bij controle en zonder gebruik van stokjes, soms lastig terug te vinden zijn. Dat komt door de beperkte nauwkeurigheid van de GPS. Met één stokje van halve lengte bij een nest is dat probleem nagenoeg altijd op te lossen.

Evaluatieavond

Ook dit jaar hebben we weer een evaluatieavond. Deze zal worden gehouden op maandag 17 augustus 2015 om 20.00 uur in ontmoetingscentrum 'De Haven' Leefdaelhof 11, 5141 JX Waalwijk (achter de hervormde kerk in de Grotestraat 121). Hopelijk ontmoeten we elkaar dan weer. De uitnodiging volgt nog.